

Finansiell Statistik
Penge-, bank- og nationalregnskabsstatistik

Senest revideret:
11-09-2017

Bank og realkredit, balancer

- 0 Administrative oplysninger om statistikproduktet
- 1 Indhold
- 2 Tid
- 3 Pålidelighed og usikkerhed
- 4 Sammenlignelighed
- 5 Tilgængelighed
- 6 Supplerende dokumentation

0 ADMINISTRATIVE OPLYSNINGER OM STATISTIKPRODUKTET

0.1 Navn

Bank og realkredit, balancer.

0.2 Emnegruppe

MFI-statistik
Penge- og kapitalmarked
Penge- og realkreditinstitutter.

0.3 Ansvarlig myndighed, kontor, person mv.

Danmarks Nationalbank, Finansiell Statistik, Penge-, bank- og nationalregnskabsstatistik.

Susanne Lassen, tlf. 33 63 68 65, e-mail: sml@nationalbanken.dk

Rasmus Mandsberg, tlf. 33 63 68 60, e-mail: rkm@nationalbanken.dk

0.4 Formål og historie

Formålet med statistikken er at belyse udviklingen i de monetære finansielle institutioners (MFI'ernes) aktiver og passiver med særlig fokus på ud- og indlån.

Nationalbanken offentliggør enkelte dataserier fra 1991 og frem. Data fra før juli 2000 er baseret på beregnede historiske tal. Hovedparten af serierne begynder ved juli 2000. Fra 2003 offentliggør Nationalbanken data med udgangspunkt i Den Europæiske Centralbanks forordning (EF) nr. 2423/2001 om den konsoliderede balance i MFI-sektoren (ECB/2001/13). Fra januar 2014 offentliggøres data med udgangspunkt i Den Europæiske Centralbanks forordning (EF) nr. 25/2009 om den konsoliderede balance i MFI-sektoren (Monetære Finansielle Institutioner) (omarbejdet) (ECB/2008/32). Endvidere er krav fra andre internationale organisationer samt en række nationale krav indarbejdet. Derudover er hovedparten af de yderligere datakrav i Den Europæiske Centralbanks forordning (EU) nr. 1071/2013 af 24. september 2013 om den konsoliderede balance i MFI-sektoren (Monetære Finansielle Institutioner) (omarbejdet) (ECB/2013/33) indeholdt i data fra januar 2014 og frem.

0.5 Brugere og anvendelsesområder

Statistikken anvendes til analyse af udlånsvækst, udlånstyper, markedsandele, konjunkturer, finansiel stabilitet mv.

Brugerne er penge- og realkreditinstitutter, Nationalbanken, ministerier, interesseorganisationer, ECB, IMF, OECD, BIS mfl.

0.6 Kilder

Der indsamles balance- og strømstatistik fra MFI'er i Danmark – dvs. penge- og realkreditinstitutter, andre kreditinstitutter, pengemarkedsforeninger og Danmarks Nationalbank. Indberetningspopulationen omfatter danske MFI'ers hovedvirksomhed i Danmark og herværende filialer af udenlandske MFI'er. Indberetningspopulationen er opdelt i to grupper: "fuldt indberettende institutter" og "haleinstitutter". De største MFI'er, der repræsenterer mindst 96 pct. af den totale balancesum i MFI-sektoren, er fuldt indberettende. Resten er haleinstitutter og indberetter alene en reduceret balancestatistik. Opregning foretages, så MFI-statistikken dækker hele indberetningspopulationen.

Der indsamles endvidere balancestatistik fra danske MFI'ers udenlandske enheder.

0.7 Indsamlingshjemmel

Nationalbanken indsamler oplysningerne i medfør af [Nationalbanklovens](#) §14 a indsat ved lov nr. 579 af 1. juni 2010, ifølge hvilken Nationalbanken indsamler, bearbejder og offentliggør statistiske oplysninger inden for

dens kompetenceområde. De indsamlede oplysninger kan anvendes til andet end statistikudarbejdelse. Det gælder særligt i forbindelse med overvågningen af den finansielle stabilitet og ved tilrettelæggelsen af penge- og valutapolitikken, samt i relation til Nationalbankens deltagelse i det europæiske samarbejde på det finansielle område.

0.8 Respondentbyrde

Den største respondentbyrde ligger hos populationen af fuldt indberettede institutter, som p.t. er de ca. 40 største MFI'er. Indberetningsbyrden for haleinstitutterne er betragteligt mindre.

0.9 EU-regulering

Udgangspunktet for indsamling af statistikken er ECB's forordning nr. 25/2009 om den konsoliderede balance i MFI-sektoren (Monetære Finansielle Institutioner) (omarbejdet) (ECB/2008/32).

1 INDHOLD

1.1 Indholdsbeskrivelse

Statistikken viser en opgørelse over MFI-sektorens aktiver og passiver samt en opgørelse over månedlige bevægelser i balanceposterne. Der indsamles data fra alle MFI'er, dvs. pengeinstitutter, realkreditinstitutter, andre kreditinstitutter, pengemarkedsforeninger og Danmarks Nationalbank, herunder udenlandsk ejede MFI'er og danske MFI'ers filialer og datterbanker i udlandet.

Generelt er de offentliggjorte data ikke sæsonkorrigerede; dog findes der sæsonkorrigerede data for følgende serier: Pengemængden angivet som M1 og M2, Udlån til husholdninger og til ikke-finansielle selskaber samt Seddel- og møntomløb.

1.2 Statistiske begreber

Populationen er opdelt i

- Fuldt indberettende institutter, der dækker mindst 96 pct. af den samlede balancesum.
- Haleinstitutter, der dækker den resterende balancesum.

MFI'ernes balancer opdeles i følgende hovedposter:

- **Kassebeholdning**, som omfatter lovlige betalingsmidler, herunder udenlandske sedler og mønter.

- **Udlån**, som omfatter lån ydet på basis af uomsættelige dokumenter eller uden tilgrundliggende dokument samt finansiel leasing. Omsættelige lån ydet på basis af et enkelt dokument er også omfattet.
- **Gældsinstrumenter**, som omfatter finansielle aktiver, hvor indehaver ikke har nogen ejendomsrettigheder over for udsteder, fx obligationer, pengemarkedspapirer og indskudsbeviser udstedt af Nationalbanken. Egne udstedte gældsinstrumenter, der holdes af instituttet selv, medtages hverken på aktiv- eller passivside.
- **Aktier og andre kapitalandele**, som omfatter finansielle aktiver, der giver holderen en ejendomsret til de udstedende virksomheder, fx aktier, andele i investeringsforeninger, garantbeviser, anpartsbeviser og indskud i andelsselskaber. Beholdningen af egne udstedte aktier medtages ikke på aktivside. Udstedte aktier, som holdes af det indberettende institut selv, fratrækkes kapital og reserver på passivside til den værdi, de er erhvervet til.
- **Finansielle derivater**, som omfatter uafviklede spotforretninger og afledte finansielle instrumenter (terminsforretninger, futures, optioner, swaps, FRA'er og lignende). Finansielle derivatkontrakter med en positiv nettomarkedsværdi af den enkelte kontrakt på balancedagen føres på aktivside, mens finansielle derivatkontrakter med en negativ nettomarkedsværdi føres på passivside.
- **Andre aktiver**, som omfatter anlægsaktiver, i form af materielle og immaterielle aktiver efter gældende regnskabsbestemmelser, og øvrige aktiver, der ikke falder ind under de øvrige kategorier.
- **Seddel- og møntomløb**, som omfatter alle cirkulerende sedler og mønter udstedt af Danmarks Nationalbank.
- **Indlån**, som omfatter indlån og gæld af enhver art, som ikke er baseret på udstedelse af omsættelige værdipapirer.
- **Kapital og reserver**, som omfatter den samlede statistiske egenkapital, herunder den nominelle værdi af aktier og andre kapitalandele, som det indberettende institut selv har udstedt, og inkl. årets resultat til dato. Endvidere omfatter posten korrektivkontoen til udlånsporteføljen, dvs. de samlede hensættelser.
- **Andre passiver**, som omfatter passiver, der ikke falder ind under de øvrige kategorier.

Værdiansættelse

Værdiansættelsen af balancens poster ekskl. ind- og udlån sker til markedsværdi. Hvor en markedsværdi ikke objektivt kan fastsættes, anvendes et bedste estimat for en markedsværdi. Ind- og udlån opgøres i balancen til nominal værdi; dog indgår indekserede udlån med den

indekserede nominelle værdi. Obligationsbaserede udlån (realkreditlån) opgøres også til obligationernes markedsværdi og indgår i balancen til denne markedsværdi. Alle poster indregnes i balancen som bruttostørrelser. Udlån opgøres inkl. hensættelser pr. balancedagen. Poster i udenlandsk valuta indberettes omregnet til danske kroner. Balanceposter omregnes efter lukkekursen på opgørelsestidspunktet, mens transaktioner omregnes efter valutakursen på handelstidspunktet. Som lukkekurs anvendes samme kurs som i regnskabspraksis. Oplysninger om bevægelser i realkreditinstitutternes indenlandske realkreditudlån (bruttonyudlån, førtidige indfrielse og ordinære afdrag) er baseret på en selvstændig opgørelse af realkreditinstitutternes udlånsstrømme. Bruttonyudlån opgøres til kursværdien på indgåelsestidspunktet, og førtidige indfrielse opgøres til indfrielsekursen på indfrielsestidspunktet. Ordinære afdrag opgøres til nominel værdi. For kontantlån opgøres de ordinære afdrag som kontantlånsafdraget.

Sektorfordeling

Sektorfordelinger gennemføres i henhold til sektorklassifikationen i forordningen om Det Europæiske Nationalregnskabssystem (ENS2010). For mellemværender med danske residenter foretages sektor- og branchefordelingen på baggrund af Danmarks Erhvervsstatistiske Register (erhvervsregisteret baseret på Det Centrale Virksomhedsregister, CVR) og de oplysninger, der er registreret her om virksomhedernes branche- og sektortilhørsforhold. Personligt ejede virksomheder indgår som en selvstændig undersektor under husholdninger.

Landefordeling

Landet angiver, hvor modparten er hjemmehørende. Fysiske personer er hjemmehørende i det land, hvor de har fast bopæl, og juridiske enheder i det land, hvor de har fast driftssted. Personer og virksomheder hjemmehørende i Grønland og på Færøerne regnes ikke som danske residenter.

Løbetidsfordeling

Ved løbetidsfordeling af balancens poster anvendes som udgangspunkt den oprindelige løbetid kriterie. Flere serier angiver derudover restløbetid samt tid til næste rentefiksering.

Finansielle strømme

De finansielle strømme hen over måneden svarer til udviklingen i den pågældende balancepost – dvs. balanceposten ultimo måneden minus balanceposten primo måneden – og er givet ved summen af nettotransaktioner og værdireguleringer mv. Nettotransaktioner svarer til

nettoværdien af månedens transaktioner. Værdireguleringer mv. dækker over alle ændringer i balanceposten, der ikke skyldes transaktioner, herunder ændringer i balanceposten som følge af børskursreguleringer, valutakursreguleringer, reklassifikationer mv. Værdireguleringer omfatter også tab på udlån.

Indeks over nominelle beholdninger

Balanceposternes udvikling beskrives også ved begrebet indeks over nominelle beholdninger. Indekset viser en given balanceposts størrelse drevet udelukkende af nettotransaktioner. Indekset beregnes ud fra følgende formel med perioden 201309 som basismåned (indeks 201309 = 100):

$$I_t = I_{t-1} \cdot \left(1 + \frac{T_t}{B_{t-1}}\right)$$

hvor I_t er værdien af indekset i måned t , T_t er nettotransaktioner i periode t , mens B_{t-1} er ultimobalancen i periode $t-1$.

De offentliggjorte vækstrater beregnes ud fra indekset over nominelle beholdninger ud fra følgende formel:

$$a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1\right) \cdot 100$$

hvor a_t er årsvækstraten i måned t , og I_t er værdien af indeks over nominelle beholdninger i måned t . Årsvækstraten giver således væksten i den givne balancepost på baggrund af nettotransaktioner, men uden påvirkning fra værdireguleringer.

Konsolideret balance

Den konsoliderede balance for MFI-sektoren svarer til summen af MFI'ernes balancer, hvor mellemværender mellem MFI'er i Danmark er udeladt. Den konsoliderede balance for MFI-sektoren viser således den danske MFI-sektors mellemværender med henholdsvis danske ikke-MFI'er og udlandet.

Pengemængde

Pengemængden beregnes i overensstemmelse med ECB's definition af harmoniserede pengemængdebegreber for EU: M1, M2 og M3. Heri indregnes danske residenters indskud i MFI'er med kort løbetid i kroner og fremmed valuta. Særlige indlånsformer indgår i pengemængden (M2 og M3), i det omfang de ligger i det korte løbetidsbånd. Udstedte obligationer med oprindelig løbetid på op til og med 2 år samt pengemarkedspapirer og andele udstedt af MFI'er er inkluderet i M3. Pengemængden

fastlægges på baggrund af den konsoliderede balance og omfatter MFI-sektorens likvide passiver i forhold til de pengeholdende sektorer – dvs. borgere og virksomheder, men ekskl. staten og ikke-residenter, som i denne sammenhæng er at betragte som pengeneutrale.

Indlånsoverskud

Indlånsoverskud viser pengeinstitutternes indlån fratrukket udlån, hvor modparterne er ikke-MFI'er. Danske pengeinstitutters udenlandske filialer indgår i indlånsoverskuddet. Residente filialer af udenlandske pengeinstitutter indgår ikke. Desuden opgøres indlånsoverskuddet også repokorrigeret, hvor repoin- og -udlån ikke er en del af indlånsoverskuddet.

Sæsonkorrektion

Ved sæsonkorrektion renses data for systematiske udsving over året. Den foretages ved at anvende X-12-ARIMA. De sæsonkorrigerede serier revideres hvert år i august. En nærmere beskrivelse findes i artiklen [Sæsonkorrigeret finansiel statistik](#), Danmarks Nationalbank, Kvartalsoversigt, 3. kvartal 2006, og de tekniske detaljer er beskrevet i [Seasonal adjustment of Danish financial time series using the X-12-ARIMA procedure](#), Danmarks Nationalbank Working Paper, nr. 44, 2006.

2 TID

2.1 Referencetid

Statistikken opgøres på månedsbasis.

2.2 Udgivelsestid

Statistikken udkommer månedligt den 19. bankdag efter referenceperiodens afslutning.

2.3 Punktlighed

Statistikken publiceres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt.

2.4 Hyppighed

Der offentliggøres nye tal hver måned.

3 PÅLIDELIGHED OG USIKKERHED

3.1 Samlet pålidelighed

Statistikken er baseret på oplysninger, der er indsamlet fra alle danske MFI'er (godt 120), hvoraf ca. 40 tilhører den fuldt indberettende population. Bortset fra data for december efter årsrevision i april opregnes data

for de mindste MFI'er. Denne gruppe tegner sig for ca. 4 pct. af MFI'ernes samlede balancesum. Nationalbanken tager selv kontakt til eventuelt nyttilkomne MFI'er efter at have fået oplysninger fra Finanstilsynet. Statistikens pålidelighed er afhængig af pålideligheden af de enkelte institutters indberetninger, og især kvaliteten af de største MFI'ers indberetninger. Med en dækningsgrad på 100 pct. i december efter årsrevision i april og over 96 pct. i de øvrige måneder vurderes den samlede pålidelighed for statistikken at være god.

3.2 Usikkerhedskilder

Nationalbanken udstikker retningslinjerne for, hvordan MFI'erne skal lave deres indberetninger, men der er en risiko for, at MFI'erne opfatter retningslinjerne forskelligt og dermed ikke indberetter på en ensartet måde. Der udføres dog en lang række kvalitetstjek af de enkelte indberetninger og på tværs af indberetninger, der har til formål at minimere fejl hos den enkelte MFI og forskelle på fortolkninger mellem MFI'erne.

I forbindelse med kontrol og publicering af data findes der flere manuelle procedurer, der alle giver risiko for fejl.

3.3 Tal for usikkerhed

Der foreligger ingen usikkerhedsberegninger.

4 SAMMENLIGNELIGHED

4.1 Sammenlignelighed over tid

Statistikens detaljeringsgrad øges løbende. Ved opdateringer af statistikken kan der forekomme visse opgørelsesmæssige ændringer, som dog søges håndteret ved at offentliggøre backdata på baggrund af de nye definitioner.

4.2 Sammenlignelighed med anden statistik

Finanstilsynet udgiver årligt penge- og realkreditinstitutternes balancer på institutniveau og samlet.

4.3 Forhold mellem foreløbige og endelige tal

Statistikken revideres normalt 2 referenceperioder tilbage, når den indeværende måned offentliggøres, se i øvrigt [Nationalbankens revisionspolitik for finansiel statistik](#) med tilhørende [revisionscyklus](#).

5 TILGÆNGELIGHED

5.1 Distributionskanaler

Offentliggøres månedligt på:

www.nationalbanken.dk

<http://nationalbanken.statistikbank.dk>

www.statistikbanken.dk

5.2 Grundmateriale: Lagring og anvendelsesmuligheder

Der foretages ikke særlig lagring af grundmateriale.

5.3 Dokumentation

Indberetningsvejledninger er tilgængelige på Nationalbankens hjemmeside.

5.4 Øvrige oplysninger

Der foreligger ingen øvrige oplysninger.

6 SUPPLERENDE DOKUMENTATION

Ingen.

Sidst revideret: 11-09-2017